

Beleid- en Beheerplan Civieltechnische kunstwerken 2026-2030

GEMEENTE MEIERIJSTAD

INHOUD

BELEID EN BEHEERPLAN

BELEID EN BEHEERPLAN CIVIELTECHNISCHE KUNSTWERKEN 2026-2030 **1**

1. INLEIDING EN AANLEIDING 3

DEEL A. BELEIDSUITGANGSPUNTEN **4**

2. AMBITIES 4

3. BEHEERSTRATEGIE EN BEHEERUITGANGSPUNTEN 5

DEEL B. BEHEERPLAN **7**

4. TERUGBLIK VOORGAANDE JAREN 7

5. AREAAL 7

6. FINANCIËN 8

BIJLAGE 1: WETTELIJK EN GEMEENTELIJK KADER 11

1. Inleiding en aanleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Meijerijstad heeft een Beheerstrategie Civiele Kunstwerken uit 2019. Op basis van de meest recente inspecties is dit Beleid- en Beheerplan opgesteld met een looptijd van 2026-2030.

1.2 Doelstelling

De doelstelling van dit rapport is het ontwikkelen van een Beleid- en Beheerplan voor civieltechnische kunstwerken voor de periode 2026-2030, inclusief de bijbehorende beleidsuitgangspunten.

Deze strategie beschrijft de ambitie van de gemeente Meierijstad voor het beleid en beheer van civiele kunstwerken en legt eenduidige uitgangspunten vast voor inrichting, onderhoud en financiële systematiek. Het plan sluit aan bij het IVOR (Integrale Visie Openbare Ruimte) en het IBOR (Integraal Beheerplan Openbare Ruimte), waarbij ook de beleidskaders rond participatie, leefbaarheid, duurzaamheid en gezondheid worden meegenomen. In dit plan worden de kaders vastgelegd en vervolgens uitgewerkt op tactisch niveau.

1.3 Leeswijzer

Het plan valt uiteen in een beleids- en een beheerdeel. Het beleidsdeel gaat over ambitie (hoofdstuk 2) en beheerstrategie en beheeruitgangspunten. Het beheerdeel blikt terug (hoofdstuk 4), beschrijft in hoofdstuk 5 het areaal, en in hoofdstuk 6 worden de financiën uitgewerkt.

Deel A. Beleidsuitgangspunten

De beleidsuitgangspunten voor civiele kunstwerken geven de richting aan waarop het beheer gebaseerd wordt. De beleidsuitgangspunten vallen in twee delen uit een: hoofdstuk 2 gemeentelijke ambities en Hoofdstuk 3 Beheerstrategie en beheeruitgangspunten.

Alle beleidsuitgangspunten zijn gebaseerd op landelijk en gemeentelijk beleid.

2. Ambities

De ambities zijn in lijn met het Duurzaamheidsbeleid, de Toekomstvisie Meierijstad, het IVOR en het IBOR van de gemeente Meierijstad. In het IVOR zijn de bouwstenen: Participatie, Leefbaarheid, Duurzaamheid en Gezondheid beschreven, hierop hebben wij de ambities voor het beleid civiele kunstwerken gebaseerd. In bijlage 1 is het wettelijke en gemeentelijk kader opgenomen.

Het doel is een duurzaam en kostenefficiënt beheer van civieltechnische kunstwerken realiseren, gericht op het voorkomen van onveilige situaties en kapitaalvernietiging, en tegelijkertijd inzicht verschaffen in de onderhoudstoestand en -kosten van het areaal met een toekomstgerichte benadering.

2.1 Participatie en meldingen

De openbare ruimte is van en voor iedereen. Het is dan ook vanzelfsprekend dat we onze inwoners de mogelijkheid bieden mee te denken en mee te doen bij de inrichting en het onderhouden van de openbare ruimte. Hiermee willen we bereiken dat iedere inwoner maximaal betrokken wordt en zich betrokken en medeverantwoordelijk voelt. Daarbij hanteren wij een proactieve informatievoorziening via de website, sociale media, persberichten, de nieuwspagina in de lokale kranten en waar nodig via persoonlijke brieven of gesprekken.

2.2 Leefbaarheid, gebruikskwaliteit en veiligheid

Wij streven naar een veilige, bruikbare en leefbare openbare ruimte. Alle civieltechnische kunstwerken en objecten in de buitenruimte zijn functioneel, goed onderhouden en voldoen aan de geldende normen. Daarbij maken we geen onderscheid in onderhoudskwaliteit: elke buurt telt en wordt gelijkwaardig behandeld. Goede verlichting en tijdig onderhoud vergroten de gebruikskwaliteit en versterken de sociale veiligheid van de openbare ruimte.

Op basis van de Wegenwet, Woningwet, het Bouwbesluit en het Burgerlijk Wetboek hebben wij als beheerder de plicht om kunstwerken in stand te houden, zodat ze geen risico vormen voor de gezondheid en veiligheid van gebruikers.

Met de komst van de Omgevingswet en het Besluit Bouwwerken Leefomgeving blijven deze zorgplichten geborgd, met extra aandacht voor een gezonde leefomgeving voor iedereen.

2.3 Duurzaamheid en klimaatadaptatie

Bij het beheer van civiele kunstwerken houden we actief rekening met duurzaamheid en klimaatadaptatie. We zetten in op hergebruik, circulaire materialen en IFD-bouwen (Integraal, Flexibel en Demontabel) om grondstoffen te besparen en de milieubelasting te verminderen.

Klimaatadaptatie vraagt om slimme en gebiedsgerichte oplossingen. Denk aan het toepassen van natuurvriendelijke oevers, vergroening rond kunstwerken en het verminderen van verharding om hittestress en wateroverlast te beperken.

We benutten kansen bij vervanging en herinrichting om klimaatbestendig te bouwen en de biodiversiteit te versterken. Zo dragen civiele kunstwerken bij aan een gezonde, toekomstbestendige leefomgeving.

2.4 Gezondheid en toegankelijkheid

Civieltechnische kunstwerken dragen bij aan een gezonde en toegankelijke leefomgeving. We zorgen ervoor dat kunstwerken onderdeel uitmaken van een openbare ruimte die uitnodigt tot bewegen, ontmoeten en verblijven. Bijvoorbeeld door routes geschikt te maken voor wandelen met een rollator, fietsen of rolstoelgebruik.

Bij het ontwerp en beheer letten we op obstakelvrije doorgangen, logische aansluitingen op wandel- en fietspaden en een comfortabele inrichting van de omgeving. Groene elementen rond kunstwerken verbeteren niet alleen de uitstraling, maar dragen ook bij aan een betere luchtkwaliteit en het welzijn van gebruikers.

Bij aanleg of aanpassing van kunstwerken maken we een zorgvuldige afweging tussen functies zoals verkeer, groen, verlichting en toegankelijkheid. Zo zorgen we dat de openbare ruimte bruikbaar is voor iedereen, ongeacht leeftijd of mobiliteit. Hierbij wordt samen op getrokken met Stichting Toegankelijk Meierijstad (STM).

3. Beheerstrategie en beheeruitgangspunten

Een zorgvuldig ingericht beheer draagt bij aan veilige en goed functionerende civiele kunstwerken, zowel nu als in de toekomst. Hiervoor is een heldere strategie opgesteld, gericht op efficiënt onderhoud en het beperken van risico's binnen de beschikbare budgetten. Deze strategie wordt in de praktijk gebracht aan de hand van vijf uitgangspunten die samen de basis vormen voor een doelgerichte en duurzame beheeraanpak.

3.1 Beheerstrategie

De gemeente Meierijstad richt het beheer van civiele kunstwerken primair op veiligheid, functionaliteit en kostenefficiëntie. Door gericht onderhoud wordt de levensduur van objecten gemaximaliseerd en worden risico's op schade of uitval beperkt. Om deze aanpak effectief uit te voeren, is gekozen voor kwaliteitsniveau 'Basis' (B): voldoende onderhoud om veiligheid te garanderen en functioneren te waarborgen, zonder onnodige esthetische ingrepen. Deze strategie zorgt voor een duurzame en doelmatige inzet van middelen binnen het gemeentelijk netwerk.

Het B-niveau zorgt voor een goede instandhouding. Een alternatief is de keuze voor een minimaal onderhoudsniveau (C-niveau). De gevolgen hiervan zijn onder andere later ingrijpen, het tijdelijk afsluiten van kunstwerken en/of het stoppen met schoonmaakactiviteiten.

Nadelen van een minimaal onderhoudsniveau zijn verhoogde risico's, een verloederd beeld en soms hogere investeringskosten op de lange termijn.

Een andere strategie kan zijn om het aantal kunstwerken te verminderen. Hiermee ontstaan langere aanrij-tijden en ongemak voor inwoners. Langere aanrij-tijden kunnen voor hulpdiensten grotere risico's betekenen.

3.2 Beheeruitgangspunten

De gemeente beheert civiele kunstwerken op basis van een strategie die veiligheid, functionaliteit en kostenefficiëntie centraal stelt. De uitvoering hiervan is gebaseerd op enkele kernuitgangspunten. In de volgende alinea's worden deze uitgangspunten toegelicht.

Inspectie en onderhoud

De gemeente voert systematische inspecties uit om de veiligheid en functionaliteit van civiele kunstwerken te waarborgen en onderhoudskosten te beheersen. Elke vier jaar vindt een visuele technische inspectie plaats, met aanvullend onderzoek indien noodzakelijk. Vroegtijdige signalering van gebreken voorkomt grotere schades en ondersteunt duurzame ontwerpverbetering. De inspectiegegevens vormen de basis voor een actuele en risico gestuurde onderhoudsplanning.

Verzorgend onderhoud

Verzorgend onderhoud richt zich op het in stand houden van de functionaliteit en het ondersteunen van het gewenste onderhoudsniveau. Binnen kwaliteitsniveau 'Basis' omvat dit onder andere het reinigen van objecten, jaarlijks onderhoud aan beweegbare onderdelen, conservering van leuning en kleinschalig esthetisch herstel. Deze werkzaamheden dragen bij aan duurzaamheid, bruikbaarheid en een verzorgde uitstraling van civiele kunstwerken.

Technisch onderhoud

Technisch onderhoud is gericht op het veilig en functioneel houden van kunstwerken op de lange termijn. Het omvat grootschalige maatregelen die de duurzaamheid van constructieonderdelen waarborgen, zoals betonreparaties, onderhoud aan slijtlagen en conservering. Door tijdig technisch onderhoud uit te voeren, worden vroegtijdige gebreken voorkomen en blijft de technische levensduur van de kunstwerken behouden.

Vervanging

Wanneer regulier onderhoud niet meer volstaat om de veiligheid, functionaliteit of kostenefficiëntie van een kunstwerk te waarborgen, wordt gekozen voor renovatie of volledige vervanging. Deze keuze wordt gemaakt op basis van zowel technische als financiële overwegingen, waarbij het vervangen van een object altijd wordt afgewogen tegen grootschalig herstel.

Reparaties en calamiteitenonderhoud

Reparaties bij schade of calamiteiten vormen een onvoorziene maar essentiële onderhoudsvorm. Deze ad-hoc maatregelen zijn nodig na bijvoorbeeld vandalisme of externe incidenten en worden niet vooraf gepland. Bij de begroting wordt rekening gehouden met deze onverwachte kosten. Indien de veroorzaker bekend is, worden de herstellkosten op deze partij verhaald.

Informatie

Voor inwoners kan groot onderhoud aan of vervanging van een kunstwerk soms erg hinderlijk zijn. We starten vroegtijdig met de communicatie over de omleidingen om zo de overlast te beperken.

Duurzaamheid

Bij nieuwe aanleg wordt duurzaamheid van materialen meegewogen. Hier speelt (net als bij wegbeheer) een lastig evenwicht tussen circulaire materialen en levensduur (en daarmee CO2 belasting). In pilots zullen we MKI (milieu kwaliteits-indicatoren) berekeningen laten maken om meer grip te krijgen op goede toepassingen.

SROI (social return on investment)

Voor de inzet van dagelijks onderhoud (reinigen) wordt nu gebruikt gemaakt van medewerkers met een arbeidsparticipatie-indicatie. Deze aanpak willen we zoveel mogelijk blijven doorzetten.

Deel B. Beheerplan

4. Terugblik voorgaande jaren

De voorgaande jaren is vooral ingezet op klein onderhoud (schoonmaken) en groot onderhoud (kleine vervangingen en constructieve verbeteringen). Er zijn relatief weinig kunstwerken vervangen (hier was op basis van het vorige plan ook geen aanleiding voor).

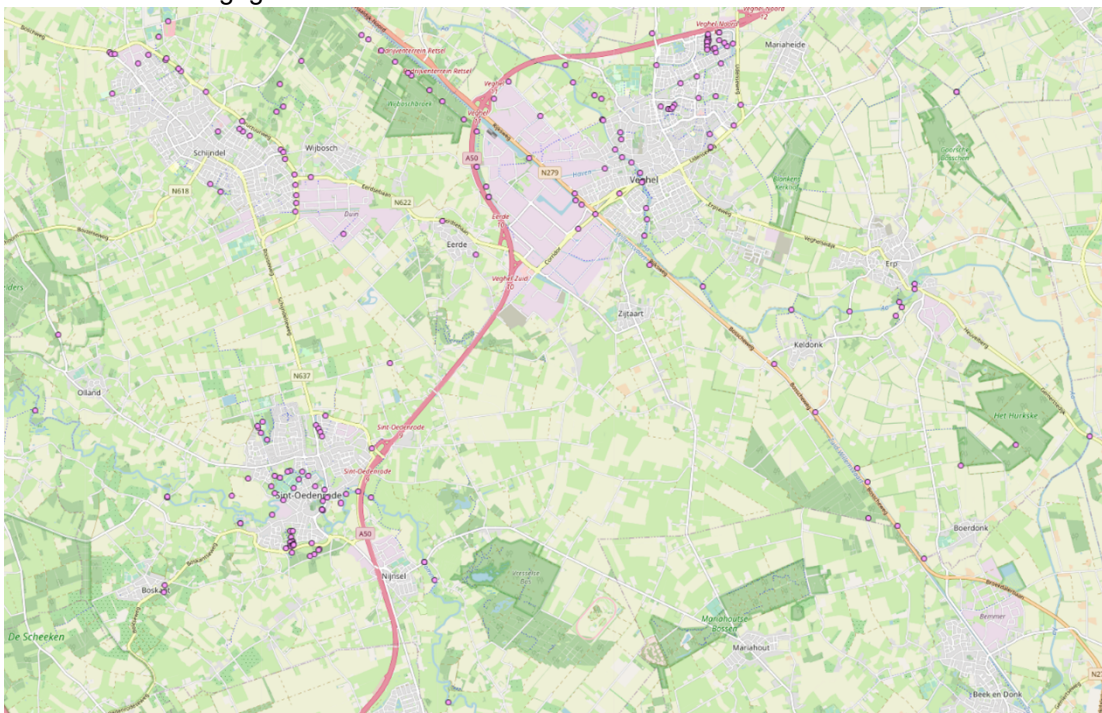
Op dit moment worden de volgende kunstwerken vervangen.

Projecten in voorbereiding en uitvoering medio november 2025			
		Krediet	
BR030 Verkeersbrug Rembrandtlaan rivier de Aa	vervangen betonnen brug	€	2.200.000
BR133 Verkeersbrug Corridor rivier de Dommel	Vervangen object	€	1.628.000
	totaal	€	3.828.000

5. Areaal

Het beheerplan is gebaseerd op het volledige areaal van civieltechnische kunstwerken binnen Meierijstad. Dit betreft onder andere bruggen, tunnels, geluidschermen en oeverconstructies die in eigendom en beheer zijn van de gemeente.

In totaal beheert de gemeente 199 civieltechnische kunstwerken. Deze zijn in najaar 2025 geïnspecteerd, en de data zijn opgenomen in het beheersysteem OBSURV. De objecten zijn voorzien van paspoorten met informatie over afmetingen, materiaal, constructietype en conditie. Op de kaart in figuur 4.1 is de locatie van deze kunstwerken weergegeven.

Figuur 5.1 Overzicht locaties civieltechnische kunstwerken gemeente Meierijstad

De verdeling per type kunstwerk wordt in tabel 4.1 weergegeven.

Type	Aantal
Tunnels	
Tunnels	5
Trappen	
Trappen	1
Bruggen en viaducten	
Betonnen fiets-/voetgangersbrug	10
Betonnen verkeersbrug	40
Stalen fiets-/voetgangersbrug	30
Stalen verkeersbrug	1
Houten fiets-/voetgangersbrug	79
Duikers	
Duikers	7
Geluidsvoorzieningen	
Geluidsschermen (incl. grondwallen)	17
Grondwallen	4
Oeverconstructies	
Keermuren en damwanden	4
Vlonders	
Vlonders	1
Totaal	199

Tabel 5.1 Overzicht van alle kunstwerken binnen de gemeente

6. Financiën

6.1 Klein onderhoud / Reiniging

Onder klein onderhoud wordt verstaan: het regelmatig reinigen van de kunstwerken. Op dit moment wordt dit uitgevoerd door IBN/WSD voor de houten bruggen. We gaan het reinigen uitbreiden naar de andere kunstwerken.

Benodigd gemiddeld	€	71.400
Beschikbaar	€	51.601
Te kort jaarlijks	€	19.799

Tabel 6.1 Beschikbaar en benodigd dagelijks onderhoud

Voor het klein onderhoud is in de exploitatiebegroting jaarlijks een bedrag van € 51.601,- beschikbaar. Totaal benodigd is € 71.400,-. Hiermee komen we € 19.799,- tekort. Met het opheffen van dit tekort kunnen alle kunstwerken regelmatig gereinigd worden, dus niet alleen de houten kunstwerken.

6.2 Groot onderhoud

Het groot onderhoud van bruggen bestaat uit:

- Betonreparaties uitvoeren;
- Conserveringsmaatregelen aanbrengen;
- Slijtlagen vervangen;
- Inspecties uitvoeren;
- Onderdelen vervangen.

De prognose van het groot onderhoud is tot en met 2030:

Maatregel		2026	2027	2028	2029	2030
TotaalBetonreparatie		€ 40.068	€ -	€ -	€ -	€ -
Conserveren		€ 148.665	€ 21.896	€ 31.150	€ -	€ 223.241
Eenmalige acties divers		€ 31.240	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
Inspectie		€ 58.675	€ 44.925	€ 2.675	€ 42.925	€ 26.675
Slijtlaag/asfaltherstel		€ 46.056	€ 5.400	€ 1.069	€ -	€ 25.605
Regulier onderhoud		€ 3.608	€ -	€ -	€ -	€ -
Vervangen diverse onderdelen		€ 84.723	€ 15.000	€ 7.200	€ -	€ 5.360
Vervangen houten onderdelen		€ 82.734	€ 26.550	€ 112.534	€ -	€ 76.949
Vervangen stalen onderdelen		€ 1.700	€ -	€ -	€ -	€ -
	totaal	€ 497.469	€ 123.771	€ 164.628	€ 52.925	€ 367.830
Prijspeil 2023-> 2026	10%	€ 547.216	€ 136.148	€ 181.091	€ 58.218	€ 404.613
Verkeersmaatregelen, bijzonder materieel	20%	€ 656.659	€ 163.378	€ 217.309	€ 69.861	€ 485.536
Uitvoeringkosten (algemeen, winst& risico)	20%	€ 787.991	€ 196.053	€ 260.771	€ 83.833	€ 582.643
VAT kosten	25%	€ 196.998	€ 49.013	€ 65.193	€ 20.958	€ 145.661
totaal		€ 984.989	€ 245.067	€ 325.963	€ 104.792	€ 728.303

Tabel 6.2 Benodigd groot onderhoud 2026-2030

Voor de periode 2027 t/m 2030 is dit gemiddeld per jaar € 351.000,-.

De huidige voorziening wordt jaarlijks gevoed met € 189.193,-.

Het gemiddelde jaarlijkse tekort is: € 161.807,-.

In 2026 ontstaat een eenmalig tekort van € 554.602,- (zie onderstaande tabel) doordat de geplande grootonderhoud-maatregelen aanzienlijk meer kosten met zich meebrengen dan nu jaarlijks in de onderhoudsvoorziening wordt gestort.

De meer kosten zijn vooral te verklaren uit

- De leeftijd van het areaal kunstwerken. Veel kunstwerken zijn langer geleden aangelegd (vanaf de jaren 70) en komen op een leeftijd dat er schades door leeftijd ontstaan.
- De sterk gestegen marktprijzen van de afgelopen jaren.

Dit tekort benadrukt de noodzaak om structurele keuzes te maken over de hoogte van de jaarlijkse bijdrage.

Het verloop van de voorziening op basis van de huidige voeding is het volgende:

Verloop voorziening	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Beginstand	€ 285.816	€ 241.194	€ -554.602	€ -610.475	€ -747.246	€ -662.844
Storting	€ 189.193	€ 189.193	€ 189.193	€ 189.193	€ 189.193	€ 189.193
Onttrekking	€ 233.815	€ 984.989	€ 245.067	€ 325.963	€ 104.792	€ 728.303
Eindstand	€ 241.194	€ -554.602	€ -610.475	€ -747.246	€ -662.844	€ -1.201.955

Tabel 6.3 Verloop voorziening groot onderhoud 2025-2030

6.3 Vervangingen

Uit de rapportage van de gebiedsdekkende inspectie (bureau Westenberg) en een separate (gedetailleerde) inspectie (bureau Wagenmakers) in 2025 komt een lijst met kunstwerken die vervangen moeten worden in de komende jaren.

De vervangingsprojecten vragen om de volgende investeringen:

Maatregel		2026	2027	2028	2029	2030
Vervangen object (westenberg)			€ -	€ -	€ -	€ 61.308
Prijspeil 2023-> 2026	10%	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 67.439
Verkeersmaatregelen, bijzonder materieel	20%	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 80.927
subtotaal		€ -	€ -	€ -	€ -	€ 80.927
Vervangen object (Wagemaker)		€ 480.000				
subtotaal		€ 480.000	€ -	€ -	€ -	€ 80.927
Uitvoeringskosten (algemeen, winst& risico)	20%	€ 576.000	€ -	€ -	€ -	€ 97.112
VAT kosten	25%	€ 144.000	€ -	€ -	€ -	€ 24.278
totaal		€ 720.000	€ -	€ -	€ -	€ 121.390

Tabel 6.4 Financiële doorrekening vervanging 2026-2030

De basis voor de vervangingen is de inspectie van Ingenieursbureau Westenberg (najaar 2025), op basis van deze inspectie en ondersteunende waarnemingen is een meer gedetailleerde inspectie door het Advies- en Ingenieursbureau Wagemaker uitgevoerd voor objecten die op korte termijn (2026) op gepakt moeten worden.

Ter toelichting

- De uitvoeringskosten zijn een inschatting (gemiddeld 20%) van de door de aannemer doorberekende kosten.
- De VAT kosten betreffen: (werk)Voorbereiding, Administratie tijdens uitvoering en Toezicht op de uitvoering. Dit is een gemiddeld percentage voor dergelijke werkzaamheden.

De objecten die in 2026 op de planning staan, zijn de volgende:

Te vervangen objecten 2026					
Brugnummer	locatie	plaats	functie	materiaal	Geschatte kosten
BR154	Gerard van den Berkpad	Sint-Oedenrode	Brug naar kasteel Henkeshage	hout met ijzeren leuning	€ 100.000,00
BR136	Laan ten Bogaerde. Plan Dotterbloem	Sint-Oedenrode	recreatieve vlonder	hout	€ 25.000,00
BR127	Knoptoren	Sint-Oedenrode	fiets-voetbrug over de dommel	hout	€ 150.000,00
VL017	Klaverpad. Plan Dotterbloem	Sint-Oedenrode	vlonder met kunstwerk de Dommel in verwerkt	hout met ijzeren leuning en kunstwerk	€ 75.000,00
BR022	Patrijdsdonk (Natuurtuin)	Veghel	educatief voetbrug (knuppelbrug)	hout	€ 40.000,00
BR040	De Aa-Broeken	Veghel	voetgangersbrug door nat gebied (knuppelbrug)	hout	€ 70.000,00
BR040	De Aa-Broeken	Veghel	voetgangersbrug door nat gebied (knuppelbrug)	hout	€ 20.000,00
					Totaal: € • 480.000,00

6.4 Financieel Meerjarenperspectief 2031-2035

Dit plan is op basis van de inspectie Q4 2025. Uit deze inspectie is een eerste doorkijk voor de jaren 2031-2035 te maken. Deze doorkijk is niet volledig en zal op basis van een volgende inspectie tot nieuwe (ook financiële) inzichten kunnen leiden.

Groot onderhoud: de omvang van het groot onderhoud 2027-2030 is € 351.000,-. De verwachting is dat het onderhoud vanaf 2031 stijgt tot € 623.000,-.

Vervangingen

Bijlage 1: Wettelijk en gemeentelijk kader

Het beheer van civieltechnische kunstwerken is gebonden aan wet- en regelgeving en gemeentelijk beleid. Deze vormen samen het kader voor onderhoud en investeringen.

1. Wettelijk kader

Wegenwet (1930): Gemeenten zijn verplicht om wegen en bruggen in goede staat te houden. Er is geen vast kwaliteitsniveau voorgeschreven; de gemeente heeft beleidsvrijheid zolang het object functioneel blijft. Het vereiste beheer vanuit de wegenwet is:

- Preventief onderhoud
- Periodieke inspecties
- Klachtenregistratie
- Actueel beheersysteem

Woningwet & Bouwbesluit (tot 2024): Civiele kunstwerken vallen onder 'bouwwerken'. Ze moeten veilig, bruikbaar en milieuvriendelijk zijn. Eisen staan in het Bouwbesluit.

Omgevingswet & BBL (sinds 2024): De Woningwet en het Bouwbesluit zijn vervangen door het Besluit Bouwwerken Leefomgeving (BBL). Regels voor bestaande kunstwerken blijven grotendeels ongewijzigd.

Burgerlijk Wetboek: De gemeente is aansprakelijk voor schade door onveilige kunstwerken:

- Art. 6:162 BW – Schuldaansprakelijkheid
- Art. 6:174 BW – Risicoaansprakelijkheid

BBV (Besluit Begroting en Verantwoording): De gemeente moet inzicht geven in het onderhoud van kapitaalgoederen, waaronder kunstwerken. Toezicht vindt plaats vanuit het Rijk.

Overige relevante wetten

- Wegenverkeerswet – Ontwerp en gebruik
- Wet Milieubeheer – Duurzaam bouwen
- Arbowet – Veilig werken
- Flora- en faunawet – Bescherming bij werkzaamheden
- WABO – Vergunningplicht bouwwerkzaamheden

2 Gemeentelijk beleid

Het beleid richt zich op vier kernwaarden: kwaliteit, veiligheid, duurzaamheid en aanzien. Deze zijn vertaald naar concrete ambities voor het beheer.

Kwaliteit: De gemeente hanteert kwaliteitsniveau B voor kunstwerken, gelijk aan het wegennet. Beheer ontwikkelt zich richting risico gestuurd assetmanagement (volgens CROW).

Veiligheid: Kunstwerken moeten gedurende hun levensduur veilig blijven, ook bij veranderend gebruik. Sinds 2012 moeten gemeenten weten wat de draagkracht van hun bruggen is.

Duurzaamheid: Sturing op circulair materiaalgebruik, IFD-bouwen en klimaatadaptatie (zoals natuurvriendelijke oevers). Inzicht in hergebruik en CO₂-reductie wordt steeds belangrijker.

Aanzien: Esthetiek beïnvloedt de levensduur. Vervuiling leidt sneller tot slijtage, vooral bij hout. Beeldkwaliteit is meetbaar en stuurbaar.

Meierijstad zijn we samen!

